

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen (afd. Dendermonde), vonnis van 14 oktober 2016

WIPR – Tenuitvoerlegging – Buitenlandse rechterlijke beslissing – Betekening – Amerikaanse beslissing – Veroordeling bij verstek – Rechten van verdediging – Derdenverzet – Artikel 25 WIPR – Artikel 24, §1, 3° WIPR – Voorwaarde document niet voldaan – Artikel 24, § 2 WIPR – Termijn voor de overlegging – Geen verplichting

CODIP – Exécution – Jugement étranger – Signification – Jugement américain – Condamnation par défaut – Droits de la défense – Tierce opposition – Article 25 CODIP – Article 24, § 1, 3° CODIP – Condition relative au document non satisfaite – Article 24, § 2 CODIP – Délai pour produire le document – Pas d’obligation

In de zaak van

B.V.B.A. U., KBO [...], met vennootschapszetel te 9150 Kruibeke, [...]

Eiseres, vertegenwoordigd door mr. J. Buys loco mr. I. Reyns, advocaat te 9120 Beveren (Melsele), Grote Baan 68

tegen

A. H. & R. & S. I., vennootschap naar het recht van de staat Texas (Verenigde Staten van Amerika), handeldrijvend onder de benaming "L. R. S.", met zetel gevestigd in de Verenigde Staten van Amerika te [...], Texas 78753

Verweerster, vertegenwoordigd door mr. J. Pieters loco mr. T. Lambert, advocaat te 1040 Brussel, Wetstraat 28 bus 8

Spreekt de rechtbank het volgend vonnis uit:

I. De procedure

De rechtbank heeft in het dossier van de rechtspleging onder meer kennis genomen van:

- de dagvaarding in derdenverzet van 9 juli 2015, op verzoek van B.V.B.A. U. door gerechtsdeurwaarder Etienne Snoeck met standplaats te Sint-Niklaas, betekend aan A. H. & R. & S. I.;
- de beschikking overeenkomstig art. 747 § 1 Ger.W. van 4 september 2015;
- de syntheseconclusie voor B.V.B.A. U., ter griffie neergelegd op 22 januari 2016;
- de antwoord- en syntheseconclusie voor A. H. & R. & S. I., neergelegd ter griffie op 14 maart 2016.

De rechtbank heeft de middelen en conclusies van partijen gehoord tijdens de openbare terechtzitting van 16 september 2016.

Daarna werd een dossier met 1 stuk conform inventaris neergelegd voor B.V.B.A. U. en een dossier met 9 genummerde stukken conform inventaris voor A. H. & R. & S. I., waarna de debatten werden gesloten en de zaak in beraad werd genomen.

II. Feitelijke en procedurele voorgaanden

2.1 Tussen partijen werd een procedure gevoerd voor de arrondissementsrechtbank West- Texas, afdeling Austin (Verenigde Staten van Amerika).

B.V.B.A. U. (hierna: U.), die in die procedure aanvankelijk werd bijgestaan door een advocaat, trok zich op zeker ogenblik blijkbaar terug uit de procedure, en werd daarop bij vonnis van 21 augustus 2014 bij verstek veroordeeld tot een hoofdsom van 458.080,41 USD, verhoogd met een bedrag van 55.279,36 USD ter vergoeding van de redelijke en noodzakelijke erelonen van de advocaat van A. H. & R. & S. I. (hierna: ABC).

U. stelt dat dit verstekvonnis haar nooit werd betekend, noch op enige andere wijze ter kennis werd gebracht, en dat zij pas bij brief van 12 december 2014 van de (Belgische) advocaat van ABC op de hoogte werd gesteld van het Amerikaanse vonnis van 21 augustus 2014.

Het verstekvonnis van 21 augustus 2014 zou niettemin conform Amerikaans recht 30 dagen na de datum ervan automatisch in kracht van gewijsde zijn getreden.

U. stelt dat zij daardoor nooit de gelegenheid had om het vonnis van 21 augustus 2014 aan te vechten.

2.2 Op 29 januari 2015 werd door ABC een verzoekschrift neergelegd bij deze rechtbank, teneinde het buitenlandse vonnis van 21 augustus 2014 uitvoerbaar te doen verklaren in België.

Dit verzoek werd ingewilligd bij vonnis van 7 mei 2015. Op 17 juni 2015 ging ABC op basis hiervan over tot betekening-bevel, waarbij tevens ook voor het eerst het Amerikaanse vonnis van 21 augustus 2014 werd betekend aan U..

Bij dagvaarding van 9 juli 2015 tekende U. derdenverzet aan tegen het vonnis van 7 mei 2015, hetgeen het voorwerp is van de huidige procedure.

2.3 Op 22 september 2015 ging ABC tevens over tot uitvoerend beslag onder derden in handen van N.V. Ing Belgium, n.v. KBC bank en n.v. Bnp Paribas Fortis.

U. vorderde bij dagvaarding van 13 oktober 2015 de opschorting van de tenuitvoerlegging van dit uitvoerend beslag onder derden, hetgeen werd ingewilligd bij vonnis van 29 december 2015 van de beslagrechter bij deze rechtbank.

III. Vorderingen

3.1 Blijkens het beschikkend gedeelte van haar syntheseconclusie vordert U. haar derdenverzet ontvankelijk en gegrond te verklaren, en dienvolgens het vonnis gewezen op 7 mei 2015 strekkende tot uitvoerbaarverklaring in België van het verstekvonnis gewezen op 21 augustus 2014 in de zaak 13-CV-00979SS door de arrondissementsrechtbank van de Verenigde Staten voor het westelijk arrondissement van Texas te vernietigen c.q. te hervormen en opnieuw recht doende het verzoek van verweerster tot uitvoerbaarverklaring in België van voormeld verstekvonnis af te wijzen als zijnde ongegrond.

Verder vordert U. de veroordeling van ABC tot betaling van de kosten van het geding zoals nader begroot in haar syntheseconclusie en het tussen te komen vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad.

3.2 Blijkens het beschikkend gedeelte van haar antwoord- en syntheseconclusie vordert ABC om het derdenverzet onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren en dienvolgens af te wijzen.

Tevens vordert ABC om U. te veroordelen in de gerechtskosten verbonden aan deze en vorige procedure, inclusief de expertise en de toepasselijke rechtsplegingsvergoeding, geschat op 1.320,00 euro (sic).

IV. Beoordeling van de ontvankelijkheid van het derdenverzet

4.1 ABC vordert om het derdenverzet van U. af te wijzen als onontvankelijk, doch geeft daartoe geen concrete middelen op.

Ieder die niet behoorlijk is opgeroepen of niet in dezelfde hoedanigheid in de zaak is tussen gekomen, kan derdenverzet doen tegen een, zij het voorlopige, beslissing die zijn rechten benadeelt en die gewezen is door een burgerlijk gerecht, of door een strafgerecht in zover dit over burgerlijke belangen uitspraak heeft gedaan (art. 1022, lid 1 Ger.W.). Derdenverzet wordt, met dagvaarding aan alle partijen, gebracht voor de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen (art. 1025, lid 1 Ger.W.). Wanneer het vonnis betekend is aan de derde, moet deze het derdenverzet instellen binnen drie maanden, te rekenen van die betekening (art. 1029 Ger.W.).

4.2 De beslissing van 7 mei 2015 van deze rechtbank, waarin U. niet is tussengekomen, benadeelt haar rechten. Deze beslissing werd aan U. betekend op 17 juni 2015, waarna derdenverzet werd aangetekend bij dagvaarding van 9 juli 2015.

De rechtbank ziet geen ambtshalve middelen die zich tegen de ontvankelijkverklaring verzetten. Het door U. aangetekende derdenverzet is tijdig en regelmatig en dus ontvankelijk.

V. Standpunten van partijen

Standpunt van U.

5.1 U. voert aan dat overeenkomstig art. 25 W.I.P.R. een buitenlandse gerechtelijke beslissing niet uitvoerbaar kan worden verklaard wanneer met name de rechten van verdediging geschonden zijn.

Aangezien U. bij gebrek aan betekening of kennisgeving van het Amerikaanse verstekvonnis van 21 augustus 2014 haar recht op hoger beroep niet heeft kunnen uitoefenen, meent zij dat haar rechten van verdediging werden geschonden, nu zij niet binnen de voorziene termijn en met kennis van de bestreden uitspraak hoger beroep kon aantekenen. U. stelt dat zij immers in de onwetendheid was van het feit dat tegen haar een verstekvonnis werd gewezen, maar evenzeer van de gronden waarop en de bedragen waartoe zij werd veroordeeld.

5.2 U. verwijst naar art. 24 § 1, 3° W.I.P.R., overeenkomstig hetwelk bij het verzoekschrift tot uitvoerbaarverklaring van een buitenlands vonnis enig document moet worden gevoegd op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de beslissing volgens het recht van de staat waar zij is gewezen, uitvoerbaar is en betekend of ter kennis gebracht is.

Volgens U. was zij weliswaar bij de aanvang vertegenwoordigd in de procedure voor de Amerikaanse rechtbank, doch heeft haar raadsman zich teruggetrokken, waarna een verstekvonnis werd gewezen

waarvan zij nooit in kennis werd gesteld, zodat zij ook nooit beroep heeft kunnen instellen tegen voormeld vonnis, aangezien de beroepsmogelijkheid automatisch verloopt 30 dagen na uitspraak.

Bijgevolg meent U. dat haar rechten van verdediging zijn geschonden, ten gevolge waarvan de erkenning en uitvoerbaarheid van het buitenlands vonnis niet kan worden uitgesproken.

Het stuk 5 van ABC bevestigt volgens verweerster geenszins dat het vonnis aan haar ter kennis werd gebracht.

5.3 De Amerikaanse wetgeving die voorziet dat vonnissen, zelfs die gewezen bij verstek, automatisch in kracht van gewijsde treden, is volgens U. voorts in strijd met art. 6 E.V.R.M. dat voorziet in het recht op een eerlijk proces.

Gezien het totale gebrek aan kennisgeving, laat staan betekening van het Amerikaanse vonnis, stelt U. haar recht op verdediging niet op doeltreffende wijze te hebben kunnen uitoefenen zoals gegarandeerd in art. 6 E.V.R.M.

5.4 U. besluit dat het verstekvonnis van 21 augustus 2014 niet uitvoerbaar kan worden verklaard in België. Zij bevestigt dat zij aanvankelijk werd vertegenwoordigd in de procedure voor de Amerikaanse rechtbank, doch stelt nooit kennis te hebben gekregen van het verstekvonnis en enkel afstand te hebben gedaan van de betekening van de dagvaarding, niet van de betekening van het vonnis.

U. verwijst naar de beslissing van 29 december 2015 van de beslagrechter bij deze rechtbank, waarbij de uitvoerbaarheid van het Amerikaanse vonnis reeds werd opgeschort.

Standpunt ABC

5.5 Volgens ABC zijn er sinds de invoering van het W.I.P.R. slecht een beperkt aantal gronden waarop exequatur kan geweigerd worden, waaronder de door U. ingeroepen schending van de internationaal-privaatrechtelijke openbare orde en de schending van de rechten van verdediging.

ABC laat gelden dat U. de zaken zo voorstelt dat de raadsman van U. in de procedure voor de Amerikaanse rechtbank zijn mandaat niet nakwam zodat diens handelingen U. kunnen worden aangerekend.

5.6 ABC stelt dat het Amerikaanse vonnis nergens enige regel van internationale privaatrechtelijke openbare orde schendt, nu U. zich vrijwillig terugtrok uit de lopende procedure, waarna zij bij verstek werd veroordeeld. Zelfs een schending van de Belgische openbare orde zou op zich volgens ABC geen voldoende grond zijn voor de weigering van een exequatur, doch slechts in de mate dat zij onaanvaardbaar is binnen een normaal rechtssysteem.

5.7 Dat het Amerikaanse vonnis definitief werd zonder enige formaliteit van betekening houdt volgens ABC geen schending van de rechten van verdediging van U. in, nu haar wel degelijk de kans werd geboden zich te verweren, waarvan zij evenwel op een haar toerekenbare wijze heeft afgezien.

Het recht op beroep is volgens ABC voorts niet absoluut en de afwezigheid daarvan houdt volgens ABC geen schending van het recht van verdediging in.

VI. Beoordeling ten gronde

6.1 Inzake de positie van de derde oefent de rechter die van het derdenverzet kennisneemt, zijn volledige rechtsmacht uit over wat in de litigieuze beslissing is beslist. Binnen die grenzen mag de derde

alle middelen in feite en in rechte aanvoeren en wordt hij hierbij in beginsel niet beperkt door de proceshouding die de verzoeker in het oorspronkelijke geding had aangenomen. De rechter die van een derdenverzet kennisneemt moet in dezelfde omstandigheden als de eerste rechter nagaan of de procedure regelmatig werd ingeleid en of de door de eerste rechter bevolen maatregelen gegrond zijn (vgl. Cass., 2 mei 2013, R.W., 2014-15, 826).

6.2 Overeenkomstig art. 24 § 1 W.I.P.R. moet de partij die een beroep doet op de erkenning van een buitenlandse rechterlijke beslissing, of de uitvoerbaarverklaring ervan vordert, de volgende stukken overleggen:

1°: een uitgifte van de beslissing die volgens het recht van de staat waar zij is geweest, voldoet aan de voorwaarden nodig voor de echtheid ervan;

2°: in geval van een verstekbeslissing, het origineel of een voor eensluidend verklaard afschrift van het document waaruit blijkt dat het stuk dat het geding heeft ingeleid of een gelijkwaardig stuk volgens het recht van de staat waar de beslissing is geweest aan de niet verschenen partij is betekend of ter kennis gebracht;

3°: enig document op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de beslissing, volgens het recht van de staat waar zij is geweest, uitvoerbaar is en betekend of ter kennis gebracht is.

Er doet zich met name een betwisting voor m.b.t. het derde vereiste stuk, nl. "enig document op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de beslissing, volgens het recht van de staat waar zij is geweest, uitvoerbaar is en betekend of ter kennis gebracht".

ABC verwijst in dit verband naar haar vijfde stavingstuk.

6.3 Bij nauwkeurig nazicht van het vijfde stavingstuk van ABC, is de rechtbank van mening dat dit niet voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld door art. 24 § 1, 3° W.I.P.R.

De opmaak van het stuk in kwestie suggereert dat het gaat om een beëdigde verklaring die werd afgelegd door de genaamde T. E. P. ten overstaan van een "notaris in en voor de staat Texas" en waarin deze T. E. P. o.m. te kennen geeft dat het vonnis van 21 augustus 2014 een geldig en uitvoerbaar eindvonnis is.

Evenwel blijkt deze verklaring niet ondertekend te zijn door de instantie ten overstaan van wie ze werd afgelegd, nl. de niet nader genoemde "notaris in en voor de staat Texas". Er werd ook geen (precieze) datum vermeld op dit document.

Er kan ook niet worden aangenomen dat het gaat om een beëdigde verklaring, nu niet duidelijk is wie welke eed heeft afgelegd in wiens handen.

Het gaat derhalve om een zuiver éénzijdige verklaring, afgelegd en ondertekend door (enkel) de genaamde T. E. P. Deze laatste was blijkens de dagvaarding die door ABC wordt voorgelegd als tweede stavingstuk de advocaat van ABC in de Amerikaanse procedure.

6.4 De verklaring in kwestie werd derhalve mogelijk op belangengerichte wijze afgelegd en kan eventueel vatbaar zijn voor betwisting.

Er kan derhalve enkel worden besloten dat (minstens) aan de voorwaarde zoals gesteld door art. 24 § 1, 3° W.I.P.R. niet werd voldaan: op grond van de door ABC voorgelegde documenten kan naar het oordeel van de rechtbank niet met afdoende rechtszekerheid worden vastgesteld dat het vonnis van 21 augustus 2014 naar Amerikaans recht uitvoerbaar is en betekend of ter kennis gebracht is van U.

6.5 Overeenkomstig art. 24 § 2 W.I.P.R. kan, bij gebreke van overlegging van de in § 1 vermelde documenten, de rechter een termijn voor de overlegging ervan bepalen, of gelijkwaardige documenten aanvaarden of, indien hij zich voldoende voorgelicht acht, van overlegging vrijstellen.

Deze bepaling legt de rechter geen verplichting op om die termijn toe te kennen. Anderzijds waarschuwt deze bepaling de partij die een beroep doet op een buitenlandse beslissing dat zij het risico loopt dat die beslissing niet wordt erkend of niet uitvoerbaar wordt verklaard zo zij de vereiste stukken niet overlegt (vgl. Cass., 25 mei 2011, Pas., 2011, afl. 5, 1468).

De gebrekkige bewijskracht van de door ABC voorgelegde stukken in het licht van art. 24 § 1, 3° W.I.P.R. werd door U. reeds in de dagvaarding ingeroepen en werd ook reeds nadrukkelijk aan de orde gesteld in het vonnis van 29 december 2015 van de beslagrechter.

Aan ABC werd derhalve reeds afdoende tijd en gelegenheid geboden om zulks in voorkomend geval te remediëren. De rechtbank acht het dan ook niet opportuun daartoe nog een bijkomende termijn toe te kennen en kan evenmin de door ABC voorgelegde stukken als gelijkwaardig aanvaarden, noch ABC van overlegging vrijstellen.

Er kan enkel worden besloten dat ABC niet voldoet aan alle voorwaarden zoals gesteld door art. 24 W.I.P.R. zodat het vonnis van 21 augustus 2014 niet kan worden erkend en daaraan geen uitvoerbare kracht kan worden verleend.

VII. Andere middelen

7.1 De rechtbank beoordeelt de ingeroepen middelen die niet uitdrukkelijk besproken zijn als irrelevant voor de beoordeling van het geschil, dan wel als impliciet beantwoord.

VIII. Gerechtskosten

8.1 Krachtens artikel 1017, eerste lid Ger.W. verwijst, tenzij bijzondere wetten anders bepalen, ieder eindvonnis, zelfs ambtshalve, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten, onverminderd de overeenkomst tussen partijen, die het eventueel bekrachtigt. Dit principe wordt weerspiegeld in artikel 1022, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek krachtens hetwelk de rechtsplegingsvergoeding een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij en moet worden begroot op basis van het gevorderde bedrag.

ABC is de in het ongelijk gestelde partij. Zij dient bijgevolg de gerechtskosten van U. te dragen.

De dagvaardingskosten blijken uit de vermeldingen van de gerechtsdeurwaarder, te weten 552,94 euro.

8.2 Wat de begroting van de rechtsplegingsvergoeding betreft, wordt in de procesverhouding de rechtsplegingsvergoeding begroot op basis van de hoofdvordering - dit wil zeggen de som die in de inleidende dagvaarding wordt geëist of - indien de vordering in de loop van het geding is gewijzigd - de som die in de laatste conclusie wordt gevorderd (vgl. Cass. 24.11.2009, Pas. 2009, 2750 en RABG, 2010, 414). De vordering van U. is niet in geld waardeerbaar, waaraan een actuele rechtsplegingsvergoeding beantwoordt van 1.440,00 euro. Bij indexering dient immers rekening te worden gehouden met de bedragen zoals van toepassing op het tijdstip van het in beraad nemen van de zaak, ongeacht de datum van vereffening van de rechtsplegingsvergoeding (vgl. VAN VOLSEM, F., De rechtsplegingsvergoeding en de strafrechter: een ietwat moeilijk huwelijk, N.C., 2008, p. 379 e.v., nr. 158), zodat in casu het nieuwe tarief geldt.

U. vordert evenwel een bedrag van 1.320,00 euro zodat de rechtbank geen hogere rechtsplegingsvergoeding kan toekennen. Het toekennen van een hogere rechtsplegingsvergoeding dan hetgeen gevorderd werd, is immers een uitspraak ultra petita en miskent het algemeen rechtsbeginsel, beschikkingsbeginsel genaamd, zoals het is vastgelegd in art. 1138, 2° Ger.W. (vgl. Cass., 18 september 2014, www.cass.be).

IX. Voorlopige tenuitvoerlegging

9.1 U. vordert de uitvoerbaarheid bij voorraad van het te vellen vonnis.

De gevraagde uitvoerbaarheid bij voorraad van het vonnis kan niet automatisch worden toegestaan, behoudens bijzondere omstandigheden die blijken hetzij uit de behandeling van de zaak zelf, hetzij uit de gegevens aangereikt door de verzoekende partij.

Dit klemt des te meer daar overeenkomstig artikel 1397 Ger. W. verzet en hoger beroep tegen eindvonnissen de tenuitvoerlegging ervan schorsen en de uitvoerbaarheid bij voorraad zoals voorzien in artikel 1398 Ger. W. klaarblijkelijk een uitzondering is, zodat deze maatregel met een zekere omzichtigheid moet worden toegepast (vgl. VAN GOMPEL, H., "Uitvoerbaarheid bij voorraad en (uitdrukkelijke) motiveringsplicht", Limb. Rechts!., 1998, 215).

9.2 Huidig vonnis impliceert dat het vonnis van 7 mei 2015 van deze rechtbank, waarbij het vonnis van 21 augustus 2014 van United States District Court, Western District of Texas, Austin Division (zaak 13-CV-00979SS) uitvoerbaar werd verklaard wordt teniet gedaan, dat de door ABC gevorderde uitvoerbaarverklaring van dit vonnis wordt geweigerd en dat ABC wordt veroordeeld tot de kosten van het geding.

Een automatisch toestaan van de uitvoerbaarheid bij voorraad daarvan, zonder specifieke motivering en ingaande op een niet gemotiveerd verzoek tot voorlopige tenuitvoerlegging, is strijdig met de bepalingen van het gerechtelijk wetboek.

Er zijn geen bijzondere omstandigheden die een bij voorraad uitvoerbaarverklaring rechtvaardigen.

X. Beslissing

De rechtbank doet uitspraak op tegenspraak, na derdenverzet en in eerste aanleg, stelt vast dat de artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet op het taalgebruik in gerechtszaken nageleefd zijn;

alle andere, meeromvattende en tegenstrijdige middelen en conclusies van de hand wijzend; verklaart het derdenverzet van U. ontvankelijk en gegrond;

doet aldus het vonnis van 7 mei 2015, A.R. 15/126/B teniet en opnieuw rechtdoende verklaart de oorspronkelijke vordering van ABC ontvankelijk doch ongegrond en wijst ABC ervan af;

veroordeelt ABC tot betaling aan U. van de gerechtskosten, die de rechtbank aan de zijde van U. vaststelt op 552,94 euro dagvaardingskosten en 1.320,00 euro rechtsplegingsvergoeding;

wijst het anders of meer gevorderde af als ongegrond.

Dit vonnis is gewezen en uitgesproken tijdens de openbare terechtzitting op veertien oktober tweeduizend zestien door de d/negende kamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost- Vlaanderen, afdeling Dendermonde, zetelend in burgerlijke zaken en in de volgende samenstelling: R. Detollenaere, rechter, voorzitter van de d/negende kamer en S. D'hoë, griffier.